

MỘT SỐ TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC DI DỜI DÂN CƯ NHÀ BÈ TRÊN VỊNH HẠ LONG VỚI CƯ DÂN LÀNG CHÀI

TS. Nguyễn Thị Thu Phương

Tóm tắt: Văn hóa và sinh kế bền vững là hai yếu tố có ảnh hưởng toàn diện đến đời sống cộng đồng dân cư. Trong quá trình toàn cầu hóa, các nguồn vốn văn hóa, nguồn lực sinh kế và vai trò của nó đối với phát triển bền vững đã, đang nhận được sự quan tâm chú ý của giới hàn lâm, các nhà hoạch định chính sách ở cả cấp độ toàn cầu, quốc gia và địa phương.

Sau 30 năm đổi mới, hội nhập khu vực và quốc tế, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu nổi bật trong việc xóa đói giảm nghèo, nhấn mạnh sự bình đẳng, tôn trọng sự đa dạng văn hóa, song cũng bộc lộ nhiều bất cập ảnh hưởng đến hiệu quả, tính bền vững của phát triển cộng đồng do loại trừ vốn văn hóa, không xem xét kỹ lưỡng phương thức sinh kế truyền thống gây tâm lý tự ti, cho một số bộ phận cư dân, nhất là các cư dân trong diện di dời, làm biến đổi không gian sinh kế, văn hóa của cộng đồng dân cư. Trên cơ sở kết hợp cách tiếp cận nhân học văn hóa và sinh kế bền vững, bài viết sẽ sử dụng khung phân tích “đánh giá tác động văn hóa” (Cultural Impact Assessment) (1) để nhận diện khả năng tác động của Đề án di dời dân cư nhà bè trên vịnh Hạ Long (gọi tắt là Đề án) đối với những biến đổi mạnh mẽ về văn hóa và sinh kế của cộng đồng cư dân các làng chài Ba Hang, Hoa Cương, Bỏ Nâu, Cửa Vạn, Ba Hầm, Cống Tàu, Vòng Viêng, Cống Đàm từ năm 2014 đến nay.

Từ khóa: Văn hóa, sinh kế, cư dân làng chài, nhà bè, di dời.